

А. Борис.

З берегів

447.
АНТІН БОРИС

З б е р е г і в Д е р м а н к и

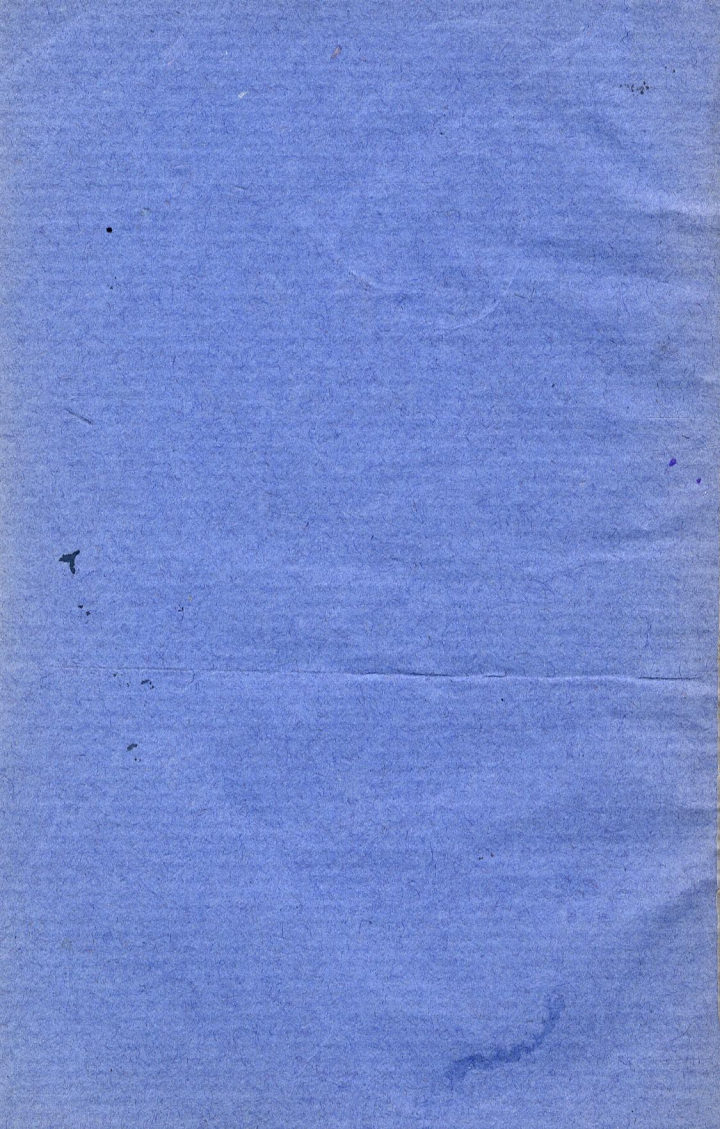
ПІСНІ ТА ПОЕЗІЇ.

Книжечка перша.

Накладом Гуртка Сільської Молоді в Дермані

Р І В Н Е — 1 9 3 9.

АНТІН БОРИС

З берегів Дерманки

ПІСНІ ТА ПОЕЗІЇ.

Книжечка перша.

87042

Накладом Гуртка Сільської Молоді в Дермані

Р І В Н Е — 1 9 3 9.

Львів. Бібліотека
АН УРСР

Народна першова
наукова бібліотека
№ 380

Автобіографія.

Народився в Дермані* „цвітучій столиці овочів“ волинського села. Син хлібороба-трударя, чернозему, плуга і ціпа. Майже не вчився, мріяв про Реалку*). Любив читати. З малих дитячих літ мріяв про поезію і бажав зробитися ським таким віршоскладом. І дійсно, був день в мантиях золотого проміння, південного сонця, тоді я написав першу вірша, бо:

Навіяні співи весною,
Як сонце всміхалось над світом,
Як стала безодня ясною,
А день голубим аксамітом...

Ан - Б о.

Дермань-Залужє 1-V 1939 р.

*) Реальна школа.

З БЕРЕГІВ ДЕРМАНКИ.

{ З берегів Дерманки,
Мережаних долин,
В прозолоть світанку
Моя веснянко линь!

З берегів барвистих,
У голубий простір,
Пісне з перел чистих
Дерманських любих гір.

В берегах Дерманки
Вас дітваком збирав,
Як бджілка мед що ранку,
На тлі шовкових трав.

{ З берегів Дерманки
В рожевій Орієнт*)
Линь, моя веснянко,
З цвітучих гацієнд.**)

З В И Ч А Й Н І.

Ми, можливо, і простії,
Як-що правда є проста,
Як-що хвилі золотії
Є звичайна красота.

Ми, можливо, що й не вчені.
Нас осудять, нас спитають...
Алеж серце чує дзвони,
Що по квітах пролітають.

(переспів з Бальмонта).

*) Схід. **) Хуторі.

КОМУНА СПІВАЛА...

„... Прішли в село с вінтовками,
Врагов заставілі малчать;
Кармілі їх свінцовками,
Уж лєйваруція! — кричать.

Ми, протів Бога і Хріста!
Релігія, — как відна апіум!...
Праграма наша праста!...
Співали бідним всім на глум.

Всяк будіт вольной чалавек,
Таков уж Лєніна завет;
Труда, स्वाбоди што-лі век?!...
Падьом, кажісь, на целый свет...

Вазьмйом бальшіє гарада.
Твайо—майо, пад нос свіщі...
Граніц не будет нікагда.
Тіперя скрозь товар-іщі!“

ВЕСНЯНИЙ ВЕЧІР.

(В. Б-кій)

Осніжений кущ терну
Замріяно дивився
Як вечір з оксаміту
Зеленого стилився.

Співали соловії,
Мовчали лиш смереки
І зорі золотії
Все юні та далеки.

Мовчало все навколо,
Ніщо не гомоніло,
Дерманка своє сольо
Сама співала мило.

А вечір знов весняний
У ніч благословився,
Чарівний і коханий
Зі мною розлучився.

З СТОРІНОК МИНУЛОГО.

Село. Низеньке розп'яття,
Десятків кілька хат Залужа...
Тут процвіло моє життя
В „столиці овочів”, мій друже...

Пригадую!... В романтиці смерек...
В зелених горах Верховщини!...
Стрічав Майбутність я з далек,
Як милу, любую дівчину.

Тополі три. Широкий шлях...
Зозуля весело кувала;
Був Дермань в білих ліхтарях,
Майбутність скоро поспішала.

Прийшов сімнадцятий Весни...
Повзла червона революція,
Несла в прапорах Сатани
Брехню і смерть...

.
.
.
.

АВТОРСЬКЕ.

Гр. С-ві.

Я, співець села і гір
Емалі голубої,
Землі — і срібних зір —
Під сонцем золотої.

Я, співець святого Міста*)
Це мій Єрусалим!..
Над ним зоря вогниста...
Свято-Софійський дзвін!..

Я, співець скрізь квітами
Вишиваних долин;
Могил із заповітами,
Дніпра і полонин!...

Я, співець краси просторів,
Моя оспівана Волинь —
Легенд про Чорне море
І дерманських ялин.

*) Київ.

Т Р О Я Н Д И.

Червоні троянди, мов жар,
І білі троянди колючі,
Червоні і білі пахучі,
У серціж солодкий їх чар,
Райдужним
Вогнем
Розцвіли.

То квіти весни і кохання.
Навколо-ж цвітучії луки!..
Ці квіти надії—співання,
Співання, любови й розпуки,
Байдужно
Весну
Провели!..

Д Е Р М А Н Ь.

Ні, не хочу я хвалиться,
Хай бренть душі струна,
Дермань „овочів столиця“,
Слова й пісні сторона...

Дермань в ранішніх загравах;
Скрізь сади як ті ліса,
Гори в цвіті, гори в травах,
Гори дерманська краса!

Білих квітів... Глянь, мій друже!..
Край весь прадідів цвіте,
Мов осніжане Залуже, —
Царство праці золоте!..

. Подивіться, рай весною.
Дермань — дівчина в вінку,
Соловейка спів луною
Лине в радість гомінку.

В барвах грають квіти травня.
Зелень... Сонце і блакить!..
Батьківщино наша славна,
Як тебе тай не любить?!..

НАРЕЧЕНА.

Шовкови смужки, чорні брови
В моєї зіроньки дівчини.
Блакитні очі—сни казкови,
Уста червоної калини.

На шиї перли голубії,
Усмішка радості одної,
У неї груди золотії,
Троянди-ж квіти молодії.

ПРИРЕЧЕННЯ.

В вогні спопелить багрянця,
Задзвонимо гимном новим,
У кожного серце — дзвінниця,
У кожній душі херувим.

Заставим машини строчити,
Покажем кольори знамен;
Не в силі ми кривди простити
Кінець всім, хто „марксів“ жаден!...

ВЕСНЯНЕ.

Красою нам травень розцвівся,
Побідою вдарили дзвони.
Весь квітами шлях нам встелився,
Лиш в квіти, тай маки червоні.

Співають вогнем соловії,
У далеч десь юність пірвало;
Орлами в степах голубії...
Дівча юнака вцілувало.

НА КИЇВ.

Побитий, скрівавлений брук;
Сини переможцями тем.
Програми, відозви і друк
У місті краси й хризантем.

В схід оливо вичиркав „кольт“,
Жорстокий вже Молох в вогні,
Всміхнувся привітно Аскольд,
І гетьман побід на коні.*)

М О Р Е.

Море піниться злосливо,
Морем бурі і громів
Ми прилинемо щасливо
До квітчастих берегів.

Розсікають хвилю п'янку
Великани—кораблі,
Мчаться в прозолоть світанку
В край цвітучої Землі.

*) Богдан Хмельницький.

ФРАГМЕНТИ.

Ми, герої сталевих натур,
Ми, адепти одного фашизму,
Ми, на кліку підем креатур,
Ми, противники „Маркс-комунізму“.

* * *

На гріх трійливої облуди
Впаде народній гніву бич.
На вік заглохне пісня згуби,
Всесвітній гимн, нахабний клич.

* * *

Життя офіри не даремні,
Не згинуть марністю ціни,
Здрігнуться ще раз груди Земні,
Скінчиться танець Сатани.

* * *

Як щой люблю я щось на світі,
То лиш одну красоту,
То лиш квіти — первоцвіти,
Колір сонця й висоту.

* * *

М А Й Б У Т Н Є.

Ланами, стежками, ярами,
Шляхами ось-ось чумаків...
Озветься луна між горами,
Весь ранок в сміху юнаків.

Що ранку хватати обрії...
Все свіжі, все рідні вони.
Для Пісні найкращії мрії,
Для щастя цвітуть долини.

Ю Н А К А М.

Шляхами спішіте вперед,
Хай серця не мучить тривога...
Любіте свій Край і Нарід,
Правду і вічного Бога!...

БУЛО КОЛИСЬ...

(САТИРА)

Було колись в Дермані,
Біжучого століття,
Штабовці руху п'яні
Творили лихоліття.

Штабовці комуністи,—
Творителі „Красполку,
Тузами хтіли сісти,
Але, не вийшло толку.

Штабовці дуросвіти,
Земля-б вас не носила!..
Кричали: „За савети!“
Як-та не чиста сила.

Ось Комаров, як лідер,
Рибак організатор,
Читайте, *weiter wider*:
Швидун, як пропагатор.

І секретар „Зал-штабу“,
Рябий від віспи Камін'яка,
Здирав кожущка з баби —
Червона ця чортяка!..

Горбатий був „Компродом“,
Сидів у „Комнезамі“
(Швидун був верховодом!)
А Знахор був при брамі.

Рекун став дерти кирпич,
Рибак кричав: „Нет Бога!..
Ченцям спалили стирту,
Селом пішла тривога.

Швидун за гріш, за „рублїк“,
 Спївав по всіх на змїну:
 „В Сов-Союз Рєспублїк,
 Вайдїот і Україна!..”

Мистець сей „пропагдару”
 Аж стукав кулаками,
 Живцем летїв під хмару, —
 Вчепився гапликами.

Під проводом Галати
 Без мила скрізь голили;
 Тягнули все з палати
 І сушину ділили.

Добре було в „Начхоза”:
 Крупа, мука і риба.
 „Совкоми” голомозі
 Судили у „Рев-трибі”.

Дерманські „Совкомбзри”
 Пустили профанацію,
 Вони, як пролітари,
 Верхом на ситуацію.

Всі голодранці світа
 Збиралися до купи.
 Кричали: „Многа літа!..
 Сафсем ми бедной групи!..”

Кричали аж поглюхли,
 Так ніби придуріли,
 Вже нині всі, як здохлі.
 (На ділі прогоріли).

Було колись в Дермані,
 Біжучого столїття,
 Штабовці „руху” п'яні,
 Творили ліхолїття.

РІЧ КОРОТКА Пе-Ка-О' і „СТЬОПКА“.*)

(САТИРА)

Делать всьо можна — салідно,
Кісну на квасе да моште,
Кажется, жізь не не завідна?!...
(Гроші складає на пошті!).

Будет любов же така...
Убо реку вам, как бліжнім:
Сколько я взял за бика?!...
Брат'я, для вас ето лішнім!

Билі-би длінія ряскі,
Можна хадіть без штанов.
Брат'я!... Жірнія все ваші маски
Можна продать кабанов!...

Ліш-би сібя не маріть,
Можна абедать без „кікі“.
Брат'я!... Да што гаваріть?!...
Нужни мне дєньгі велікі!...

Вот што скажу: Пагадіте...
Толькі прішлі ви спасатся,
Шамайте посно і бдіте,**)
В дело майо не касатся!..

*) Бувший намісник Дерманського монастиря.

**) Бодріться.

ЛННБ України
ім. В. Стефаника

5328221

Державна державна
наукова бібліотека

380

Бібліотека
АН УРСР

К Р И Т И К А М.

(С А Т И Р А)

Щоб було чим розговіться,
Свіжі мадригали;
Тільки часом не вдавіться:
Тверді ці „шпаргали“...

Твір мій скритикують,
Може й не з привички
Кожне слово розміркують,
Ім сверблять язички!

Як приложить котрий пальця,
Щоб судити брата,
Зловить в строфі десь там „зайця“,
Вигукне: „Errata!..“

Другий може косоокий,
В шалі героїзму
Скаже: „зміст в них не глибокий;
Брак є модернізму!“

Ви „боги“ з гори Парнасу
Грішному даруйте,
Киньте: „Добре!“ в юну масу
Праці не змарнуйте!

Ви, як янголята.
Красномовні й благородні,
Правда коле в оченята, —
Бо ви, сволочі негодні!..

Дуросвіти дуросвіти,
Ви робили „славу громку“,
Ви крутили добре світом,
Вам пора-б на посторонку...

„Рес-Дер-Ком-и“ психопати,
Вам найкращі будуть ліки...
Вам лиш треба заспівати:
Громом... Завтра і на віки...

ПОЕТ-СПІВОМОД.

Співцем не будеш навіть кепським,
Писать не будеш ти сонетом,
Старим кленуся Магометом,
Чи бідним Алахом турецьким.

Покинь! То будеш мати рацію,
І так давно нас тяжко мучиш
Ждеш слави, а получиш
Під ніс з 3 пальців комбінацію.

На що терпіти лишню муку
О, Музо, накажи „харциза“.
Коли б тебе загризла криза,
Прощай, Панасе Гордіюку!

*) Республіки Дерманської Комисарі.

БАРИШНЯ-ДВОРЯНКА.

(САТИРА)

То є шансонетка,
Трошечки кирпата,
Колір брів — брунетка,
Личенько, як в тата.
Мила, чорноока,
На показ — білява,
Тонка та висока,
До роботи — млява.
Вміє тільки бідна
„Ночку танцювати“
(Праця не завидна!).
А, „патом уж на краваті...“
Вийшлаб заміж може
Тимоша не хоче:
„Сахрані мя Боже!..“
Голосно хіхоче.
Вийде в день до Яна,
Ще й бере опалку*)
Точиться як п'яна,
Так привикла змалку.
Крутиться свободна,
Як листок на липці.
Бідна панна, бідна,
Як струна на скрипці.

*) Редікюль, жіноча торба.

МЕРЕЖАНА ШТУНДА.

(САТИРА)

Адвентисти, методисти,
Модернисти, мормонисти,

Суботники,
Сухотники,

Заохотники, заколотники,
Мовознавці, словознавці,
Віроломи, ателоми;

Всі виспівують псаломи,
Кожен бреше,
Як кресалом креше!..

Духотруси, страхотруси,

Барахольщики, мас-забобонщик
Духоборці,
Сміхотворці.
Штукотворці,
Свістуни,
Плигуни;

Скакуни, плакуни,
Диркуни, ривуни,

Всі брехуни!..
Біда їх звідкись принесла,
„Ім же ність числа“.

Світоблуди, Христо-юди,
Многовірці, грошовірці,

Сіоністи, формалісти
Модоходи, голоходи,

дубогонці-єлеонці.

Люблять всі, як гроші є
В мошонці.

іла розсуджую великі:

рні в правді — католики,
Алеж славні
Православні.
Тут зазначую,
Вірш — присвячую:

ля Володі Филімоновича
ід Бориса Антоновича.

ХУРТОВИНА.

(ЛІРИКА)

юблю, як свище хуртовина,
ак мов на скрипці грає грач,
піває голосом дитини

І враз — на відьмин плач.

уде у вітях смеречини,
гаю-діброві, між дерев,
айсає в полі по рівнині,

Як цар пустині, — лев.

о межах демоном шаліє.

Ох, ох" — спокутує, мов гріх,
ува на хвилю заніміє...

„Ха-ха!... — русальчин сміх.

дається, кажаном літає,

долоні плеще — домовик,
о знов „Рятуйте!“ — залунає:

„Гей, гей, я мандрівник!“

ЕПІГРАМИ.

Хто наробить „тарараму“
Той впаде на епіграму;
Хто не хоче епіграми,
Той, „героєм“ буде — драми!...
А. Б.

На М.

Максим „Наркомом“ хоче бути;
У нього „марксів“ повна голова
А треба цього не забути,
Що він—„Троц-лен-стал-марксів“ не зобачить
Як сонця ясного сова.

На Панька Гордіюка.

З ним чимало нам клопоту;
Його талан лічу як центи;
98% — людського поту,
„Святої іскри 2 проценти“.

На К. Р...ка.

„Канєшно, не втаюсь кажись грєха; —
З прічин такая вишла чєпуха,
В глаза зашьол с палудою туман.
Пашла ідея с золотом в карман:
Да, бил я „Совкамісом“—лішніх дел“,
І всьос, вох жаль... нечаяно пр....“

На Ф.

Постать Венери чаруюча нас,
Вірте на правду краса персіянки
Можна-б післать до ослів на Парнас,
Тільки на жаль не дали обіцянки.

В Е С Н А.

(С О Н Е Т)

Весна паняночка чарівна
Юначка Півдня золотого
Вона прекрасна, як царівна
Цілує травня молодого.
Весна в зеленій пелєрині,
На тлі блакитної емалі.
Є вінку молочний цвіт калини,
Червоні маки — перстні хмелю.
Весна у квітах наречена,
Вона райдужна і надхнена
Як сонця схід благословений
Вінчання повнотою змісту...
О, весно, радуйся, невісто,
В Майбутність — шлях опромінений.

Л І Т О.

(С О Н Е Т)

Скрізь золотими павуками
Побігло сонце по квітках
Джмелі та бджоли з мотілями
Гойдались в синіх корольках.
П'янили квити пахощами,
Зеленорукий травопаш,
Літала чайка над кущами,
Десь бекас мимрив „отче наш“
Свистало голосно у лузі,
На голубому виднокрузі,
Кричали — в південь журавлі
Стогомін дзвоном розлітався,
Красою літній день мотався
В сонет цвітучої Землі.

СОЛОВКИ.

(ЕЛЕГІЯ)

В стрівоженому храмі Білої Півночі
В країні забуття, холодних вівтарів
Танцює смерть, із чорним прапором хі хоче,
Справляє тризну в царстві диких дервішів.*)

Раби, що йдуть на смерть, в останньому
[момент

Вже проклинають Маркса-Сталіна закон.
Ім вітер грає на душу рвучому струменті,
Беззубий жрець співає вічний похорон.

Дніпро... Степи... Тополі срібні... Біле море...
Кривавий шлях мандрівки... Тайга... Соловки...
Йдуть жертви-вигнанці, полемані терором...
Братерства, щастя, деж обіцяні роки?!...

Жахлива дійсність, краса облудної Марсілки**
Так ось воно червоне царство Сатани!!!
І чутко їм, мов згук чабанської сопілки,
Мов шопіт легкий золотої ярини.

Ім сняться сни, в квітках степи барвисто-гриві
Чарівну чують казку в передзвоні топіль,
Дніпра співучого улюблені мотиви,
Очами п'ють красу волинських піль.

*) Магометанський монах, пустельник.

**) Марселієза; комуністичний гимн.

Зневіра. Холод. Жах. Життя кривава драма.
А вітер, день-у-день, роздражнено-палкий
Свистить, як тибетанський Далай-Лама,*)
Це гніву спів схвильованих стихій.

стрівженому храмі Білої Півночі,
країні забуття, — холодних вівтарів
нцює смерть по трупах і хіхоче;
равляє тризну буря в царстві дервішів.

ТІНЬ ПІСЕНЬ ІІ.

(пам'яті відійшовшої Катрусі.)

Вона вмерла, співачка мила,
На вік закрила чорні очі,
Це смерть життя її зломилася,
Мов квітку голубої ночі.

Вмерла Катруся дорогая,
Дитя пісень не доспіваних,
Лягла в могилу молодая,
Лишила нас слізьми заляних.

Дзвонар в кавалок міді брязкав,
І сонце свічкою горіло,
Невтішно птах в гаю заплакав,
Комуś і серце заболіло.

*) Найвищий зверхних в будистів.

МЕЛЯНХОЛІЙНЕ.

В сумнії тони зливаються дзони;
Вічности спів.
Пісню прощання кричуть ворони
Згуки без слів.

Плач і ридання, останні зітхання,
Гасне вогень.
Свіжа могила і вічне мовчання,
Спомину день.

* * *

Минуле, щасливе в оманах, огудах,
Привіт вам трояндам весняним, пахучим...
Холоне ось серце у стомлених грудях;
Не зацілить їх пісня мотивом співучим.

Весною і я цвів, як маки червоні...
Рожевий, як яблуні, цвіт розвцїтався
І ось... елеґійно продзвонюють дзвони,
А квітами всесвіт в красі змалюався

Програли весну золоті мандоліни

.
.
.

ЗА ДЕРМАНКОЮ...

За Дерманкою в долині
Пеленою луг квітчастий,
На завітчаній калині
Пташки спів переливчастий.

За Дерманкою — горою
Перешіптують смереки:
То замрґються порою
Про життя-буття далеке.

За Дерманкою шляхами
Далина ланів — цвітуча,
Квіти красні берегами,
Радість ясна і співуча.

Л І С.

За полями ліс відніє:
Не киває, не шепоче,
Не хитає, не лопоче,
В золотому саяві мріє,
Мерехтить.

За ланами ліс сумує,
Чи з глибокої дрімоти,
Чи з неволі — не охоти
Він під сонцем не хвилює
І мовчить?

ЧОЛА НЕ СХИЛЯЙТЕ.

О, не схиляйте чола і минеться тривога...
Правда, як правда-гнівом закипить:
Звалим Вахала червоного бога,
Сонце святеє його засліпить.

О, не схиляйте чола ви в зневірі!
Правди святої суворий закон,
Буде заплата за кривду по мірі,
Впаде від крові сп'янілий дракон.

О, не схиляйте чола ви донизу
Молох червоний — Вахал упаде;
Здіймуть корону, порвуть його ризу,
Правда, для кари зближається — йде !...

Мережана штунда	.	.	.	21
Хуртовина	.	.	.	22
Епіграми	.	.	.	23
Весна	.	.	.	24
Літо	.	.	.	24
Соловки	.	.	.	25
Тінь пісень її	.	.	.	26
Мелянхолійна	.	.	.	27
За Дерманкою	.	.	.	28
Ліс	.	.	.	28
Чола не схиляйте	.	.	.	29
Останній присуд	.	.	.	30

Львів. Библиотека
АН. УРСР

Друкарня „Удзіа́лова“ Рóвне, 3-го Ма́ја 75.

Выдавец Ко́ло Мло́дзё́жы Вие́ської в Дерманіу.

0.90 km
—
(1986)

PA

380

РА 380

А. Борис.

3 берегів